

**Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu.
To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům
po svém zmrtvýchvstání.**

**Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu.
To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům
po svém zmrtvýchvstání.**

3. NEDĚLE VELIKONOČNÍ CYKLU C

Evangelium (Jan 21,1-19)

Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům, (a to) u Tiberiadského moře. Zjevil se takto: Byli pohromadě Šimon Petr, Tomáš zvaný Blíženec, Natanael z galilejské Kány, synové Zebedeovi a ještě jiní dva z jeho učedníků. Šimon Petr jim řekl: „Půjdu lovit ryby.“ Odpověděli mu: „I my půjdeme s tebou.“ Vyšli tedy a vystoupili na loď, ale tu noc nic nechytily. Když už nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš se jich zeptal: „Dítky, nemáte něco k jídlu?“ Odpověděli mu: „Nemáme.“ On jim řekl: „Hod'te síť na pravou stranu lodi, a najdete.“ Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb. Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, řekl Petrovi: „Pán je to!“ Jakmile Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, přehodil přes sebe svrchní šaty – byl totiž oblečen jen nalehko – a skočil do moře. Ostatní učedníci došli s lodí – nebyli od země daleko, jen tak asi dvě stě loket, a táhli síť s rybami. Když vystoupili na zem, viděli tam žhavé uhlí a na něm položenou rybu a (vedle) chléb. Ježíš jim řekl: „Přineste několik ryb, které jste právě chytili.“ Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, (bylo jich) stotřiapadesát. A přesto, že jich bylo tolik, síť se neprotrhla. Ježíš je vyzval: „Pojďte snídat!“ Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: „Kdo jsi?“ Věděli, že je to Pán. Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu. To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům po svém zmrtvýchvstání. Když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé beránky.“ Podruhé se ho zeptal: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce.“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: „Miluješ mě?“, a odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno - ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce! Amen, amen, pravím ti: Dokud jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodils, kam jsi chtěl. Ale až zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě přepásá a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech ho vyzval: „Následuj mě!“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš se znovu zjevil svým učedníkům, (a to) u Tiberiadského moře. Úvod textu udává základní tón celé pasáže: jádrem je Ježíšovo zjevení, ne zázračný rybolov. Zjevení probíhá na břehu Tiberiadského jezera, zmiňované jen při zázraku rozmnožení chlebů. Jedná se o nové Ježíšovo zjevení, jiné než předchozí: tentokrát se Pán nenechá poznat „hned a přímo“, ale prostřednictvím zázraku. Navíc je nápadné, že učedníci ho nemohou hned poznat, ačkoli ho předtím viděli vzkříšeného. Pán se opravdu zjevil nově.

Šimon Petr jim řekl: „Půjdu lovit ryby.“ Odpověděli mu: „I my půjdeme s tebou.“ Vyšli tedy a vstoupili na loď, ale tu noc nic nechytli. Úryvek by mohl vyvolat dojem, že učedníci se jednoduše vrátili ke svému původnímu povolání a „nevědí nic“ o Ježíšově vzkříšení a jeho poslání hlásat evangelium; nicméně není tomu tak – „rybolov“ poskytuje jen rámec. Detailní vyprávění o záměru učedníků jít na rybolov má vyvolat napětí a očekávání.

Když už nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš se jich zeptal: „Dítky, nemáte něco k jídlu?“ Odpověděli mu: „Nemáme.“ Ježíš se objevuje „brzo ráno“ podobně jako při zjevení Marii Magdalské, učedníci však nevěděli, že to je on. Začíná nový den, den setkání: kontrast noc-den má zjevně symbolický význam, protože noc neboli temnoty v Janově evangeliu evokují nepřítomnost světla – Ježíše. Ježíš se ujímá iniciativy, přichází k učedníkům právě tam, kde se nachází, do jejich „všední“ práce. Otázkou „odhaluje“ jejich nedostatek a potřebu, aby pak následně „ukázal cestu“, jak z toho. Je však rozpoznán teprve po rybolovu, čili s určitým odstupem. Pán položí otázku stejně jako při rozhovoru s učedníky z Emauz.

On jim řekl: „Hod'te síť na pravou stranu lodi, a najdete.“ Hodili ji tedy, a nemohli ji už ani utáhnout pro množství ryb. Hodit síť na pravou stranu může mít symbolický význam – pravá strana je „příhodná“. Rybolov je „velmi úspěšný“: učedníci nemohli vytáhnout síť kvůli množství, 153 velkých ryb.

Tu onen učedník, kterého Ježíš miloval, řekl Petrovi: „Pán je to!“ Jakmile Šimon Petr uslyšel, že je to Pán, přehodil přes sebe svrchní šaty – byl totiž oblečen jen nalahko – a skočil do moře. Ostatní učedníci došli s lodí – nebyli od země daleko, jen tak asi dvě stě loket, a táhli síť s rybami. Místo výkřiku ze strachu nebo úžasu „onen učedník“ zvolá „Pán je to“. Tak jako u prázdného hrobu, i zde je „onen učedník“ vyzdvihován. Ale i Petr je vykreslen kladně: jakmile slyší, že je to Pán, skočí do vody (200 loket je asi 90 metrů), aby se k němu dostal dřív než ostatní. Zdá se, že vypravěč naznačuje, že Petr má na mysli „to lepší“. Také poznámka, že se opásal pláštěm, umožňuje plavat co nejrychleji. A konečně tento výklad je potvrzen i Ježíšovou otázkou (v. 15): Miluješ mě více než tito?

Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velkých ryb, (bylo jich) stotřiapadesát. A přesto, že jich bylo tolik, síť se neprotrhla. Petr jde k lodi a vytáhne síť: jedná jako vůdce skupiny učedníků, tím se už teď naznačuje pověření prvenstvím. Není jasné, proč se používá právě číslo 153. Je však jasné, že toto číslo symbolizuje „univerzalitu“ církve: to je potvrzeno „ekleziální perspektivou“ celé 21. kapitoly. K tomu je třeba vzít v potaz také evangelium jako celek, které obsahuje jasnou myšlenkou univerzality.

Ježíš přistoupil, vzal chléb a dal jim, stejně i rybu. To bylo už potřetí, co se Ježíš zjevil učedníkům po svém zmrtvýchvstání. V centru pozornosti stojí jen Ježíš: kráčí, bere rybu a chléb, dává učedníkům. Není řeč o žádném rozhovoru, ani o tom, že učedníci jedli. Jasně se tak staví Ježíš do středu dění. Ježíšova gesta jsou podobná úkonům při rozmnožení chlebů. Tak se vyjadřuje, že Ježíšovo společenství s učedníky pokračuje i po velikonocích způsobem podobným a zároveň novým. Toto darování je ještě víc zdůrazněno „zázračným rybolovem“. Ježíšovy dary pocházejí z plnosti jeho moci a lásky: avšak nejdůležitější není chléb nebo ryba, ale společenství s ním. A v této perspektivě se stále znovu zjevuje svým učedníkům.

Když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě více než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé beránky.“ Podruhé se ho zeptal: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce.“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, (synu) Janův, miluješ mě?“ Petr se zarmoutil, že se ho potřetí zeptal: „Miluješ mě?“, a odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno - ty víš, že tě miluji.“ Ježíš mu řekl: „Pas moje ovce! Trojí otázka připomíná trojí Petrovo zapření: trojím vyznáním Petr má „smazat“ trojí zapření. Hlavní důraz leží však na pověření, které vyžaduje jedinou podmínku: lásku ke Kristu. Navazuje se tu na řeč o dobrém pastýři. Je tu nejen společné téma, ale i společné důrazy: ovce nepatří Petrovi, ale Ježíšovi, dobrý pastýř klade život za ovce a Petr zrovna tak položí život, i když ne za ovce, a konečně hlavním tématem obou pasází je láska.

Ježíš nepoužívá oslovení Petr (Kéfas), ale Šimon (původní rodné jméno): tím je tento rozhovor osobnější. První dvě otázky obsahují sloveso *agapan* (spíš božská láska), Petr neodpovídá, že miluje Pána, ale že ho má rád (ve všech třech odpovědích se používá sloveso *filein* – spíš přátelství, lidská náklonnost). Petr ztratil předchozí sebejistotu a vysoké mínění o svém vztahu k Pánu. „Pas mé ovce“ znamená především vést ovce na pastviny, chránit je od nebezpečí. Velmi konkrétní a názorná Ježíšova péče o učedníky je pro Petra vzorem, jak se o ovce starat: i on to má činit zcela konkrétně.

SHRNUTÍ

Ježíš se zjevuje jako neznámý člověk; bezejmenný učedník však opět poznává „Pána“. Ve srovnání s Petrem se jeví jako ten, kdo Ježíše poznává bezprostředněji a hlouběji. Následující hostina je poznamenána přítomností Vzkříšeného, kterého se nikdo neodvažuje zeptat na jméno. Popis lámání chleba a ryby má jasný hlubší význam: Vzkříšený je Pánem eucharistické

hostiny. Petr však má v kruhu učedníků jasnou roli přednostního svědka, a proto tu čteme příběh o jeho pověření. Janovskému pojetí odpovídá, že od Petra se nevyžadují žádné vůdcovské kvality, ale láska. Že Ježíš zvolil právě toho, který selhal, za pastýře celého stáda, může být povzbuzením pro každého včetně těch, kdo mají v církvi nějakou zvláštní odpovědnost.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Učedníci jsou nejistí, neví, co se bude dít dál a co s nimi bude. Jdou ke Galilejskému jezeru a začnou lovit ryby – jako by se chtěli vrátit k starému způsobu života. A najednou se odehraje situace, která je podobná té, která se jim stala už dávno před tím – tehdy také Ježíš řekl Petrovi a dalším rybářům po neúspěšném rybolovu, aby šli znovu lovit, a pak vytáhli síť plnou ryb... Jako by tím Ježíš chtěl říci: to, co jste se mnou prožili dřív, pokračuje i teď! A to chce říci i nám: to, co jsem prožil s učedníky, bych rád prožil i s tebou!

Starší:

Před několika dny Petr zapřel Ježíše... Teď se najednou Ježíš Petra ptá, jestli ho miluje. Petr Krista třikrát zapřel – teď se ho Ježíš třikrát ptá na lásku. Jako by mu tím říkal: třikrát jsi mi řekl NE a teď máš šanci každé tvé NE přikrýt jedním ANO. Je to tak: člověk někdy ve svém životě řekne a udělá neuvěřitelné nesmysly. Ale Bůh naštěstí věří víc tomu dobrému v nás a snaží se to podpořit! Nepřipomíná nám naše selhání, ale ptá se každého z nás: miluješ mě? A my můžeme s jeho pomocí říci své ANO.

Zkusme si

Mladší / Starší

Získat ryby nebylo nic jednoduchého – v evangeliích čteme o několika neúspěšných rybolovech.

- I dnes si jako cvičení obratnosti můžete vyrobit papírovou skládačku – rybu: <http://www.fotonavod.cz/papir/7.origami-ryba/>
- Navažte na nit či tenký provázek bonbón nebo rybku vyrobenou z želé (případně můžete bonbónem zatížit rybku složenou v předchozím úkolu). Nit vezměte do úst a zkuste ji navinout jazykem tak, abyste bonbón získali. Uvidíte, že tenhle způsob rybolovu je taky dost obtížný!

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19

3. neděle velikonoční cyklu C
Jan 21,1-19